

A címben említett hangszerre igazából senki nem emlékszik pontosan. Mármint olyan értelemben nem, hogy az a bizonyos hangszer miként nézett ki. Azt többé-kevésbé mindenki tudja, hogy milyen egy akusztikus gitár, ám ezzel az egy da-

30 Benedek Szabolcs

A GITÁR ÉS

A FACEBOOK

rabbal nemhogy évek, de lassan évtizedek óta nem találkozott senki. Legalábbis a történet közvetlen szereplői közül nem.

A leginkább talán

Zsolt apja tudná a formá-

ját és a részleteit felidézni. Ami, mondhatni, magától értetődő, elvégre igen nagy valószínűséggel az ő kezében volt a legtöbbit. Amikor Csaba kapcsolatba került vele, a gitár már meglehetősen rozoga állapotba került: a húrok még úgy is bántóan zörögtek, hogy – legalábbis Muszty és Dobay *Gitáriskola* című könyve szerint – be lettek hangolva; a nyaka meg-megbicsaklott, mintha le szeretne válni a testről; azonkívül összevissza volt karistolva, ami a szakértők szerint ugyancsak rossz irányba befolyásolta a hangját. A legértékesebb része talán a fizikai értelemben nem is szorosan hozzá tartozó tok volt, az viszont sajnos csak arra az egy darabra illet; legalábbis Csaba hiába próbálkozott, az otthoni gitárját nem tudta belegyömöszölni – a tok túl kicsi volt, vagy a másik gitár túl nagy, nézőpont kérdése.

Igen, Csaba már birtokolt egy gitárt, amikor a fenti címben szereplő hangszer a kezébe került. Az a másik gitár odahaza volt, a kisvárosban, ahol Csaba felnőtt és ahová hétvégeként hazalátogatott. Csaba nagyon szeretett volna megtanulni gitározni, amihez viszont a Muszty–Dobay-féle könyvön kívül rendszeres gyakorlás kellett. A rendszeres gyakorláshoz pedig egy gitár.

Csaba nem akarta felhozni Budapestre a saját gitárját. Sajnálta. Féltette. A vonaton bármi történhet vele, akár el is lophatják, az albérlet meg – nos, az albérlet olyan állapotban volt, amilyen egy, egyetemisták által lakott földszinti, udvarra néző lakás lenni szokott. Vagyis nem igazán ideális hely egy mindig tisztán tartott és féltő gondoskodással kezelt gitárnak, amelyet ráadásul Csaba a nyáron előbb befestett, utána belakkozott.

Nem beszélve arról, hogy Csaba otthon is szeretett volna nem csak gyakorolni, hanem a szerelmének rendre megmutatni, mi mindent el tud már játszani. Ehhez a gitárt rendszeresen ingáztatni kellett volna a kisváros és Budapest között. Újabb veszélyforrás.

A problémát Zsolt, Csaba csoporttársa és újdonsült barátja oldotta meg, aki közölte, hogy neki, egész pontosan az apjának van egy régi gitárja, évek óta egy szekrény tetején porosodik, s mert úgyse kell senkinek, szívesen áthozza Budáról Pestre, Csaba albérletébe. Na, nem örökbe – határozatlan időre kölcsön.

Csaba problémája tehát megoldódott. Egyik gitár sem utazott, csak a tok, egyszer Budapestről a kisvárosba, két napra rá meg vissza. Mindkétszer üresen.

Zsolt kicsit szerencsétlenül fogalmazott, amikor azt mondta, hogy a gitár nem kell senkinek. Valóban, évek óta senki nem vette le a szekrény tetejéről, de hogy az apja mennyire ragaszkodott ehhez a hangszerhez, az évekkel később, egy költözéskor világosan kiderült. Sajnos akkor, amikor Zsolt és Csaba között már megszakadt a kapcsolat.

Ennek, mármint a kapcsolat megszakadásának az volt az oka, hogy Zsolt előbb kibukott az egyetemről, utána behívták katonának. Miután letöltötte a szolgálatot, és mert a szülei úgy vélték, hogy az érettségi kevés lesz a boldogulásához, Zsolt beiratkozott egy vidéki főiskolára. El is végezte becsülettel. Közben azonban eltelt néhány év úgy, hogy Zsolt és Csaba egyáltalán nem találkozott: Zsolt, aki a fővárosban nőtt fel, előbb a katonai behívó, utána a főiskola miatt vidékre került; Csaba pedig, aki egy kisvárosban töltötte gyermek- és kamaszkorát, először az egyetem, később a munkája miatt Budapesten élt.

Eleinte viszonylag sokat gondoltak egymásra. Zsolt a laktanya könyörtelen valóságában irigykedett Csabára, amiért az folytathatta gondtalan egyetemi életét. Akkoriban még Csaba is hiányolta Zsoltot, hiszen jó haverok voltak, noha az áhított zenekar végül nem jött össze. Többek között azért nem, mert egyiküknek se volt igazán jó hangja, és minden ambíciója ellenére Csaba mégse tudott megtanulni rendesen gitározni. Hogy miért, azt senki nem tudta pontosan. Ő se. Talán nem volt elég ügyes, talán nem is konyított kellően a zenéhez... Akárhogy is, egy idő után fölhagyott a kísérletezéssel. Zsolt innentől fogva akkor jutott az eszébe, amikor időnként véletlenül rápillantott a nála maradt, és az egyik sarokba, szinte a szekrény mögé belökött gitárra.

Csaba később elment a földszinti, udvarra néző albérletből, és egy tágasabb lakásba költözött. Igaz, hogy ez egy kicsit messzire esett a belvárostól, ráadásul egy panelház nyolcadik emeletén volt, azonban a tágasságon mint egyik előnyön kívül volt a lakásban egy lány is, akit Beának hívtak.

Ebből világosan kiderül, hogy Csaba otthagya a kisvárosi szerelmét (vagy az hagyta ott Csabát, végtére is mindegy), és egyre többször töltötte a hétvégéket is Budapesten.

Bea meg akart tanulni gitározni, és ebben Csaba örömmel segített. Igaz, hogy ő se tudott valami jól, de az akkordokat legalább meg bírta Beának mutatni, amikor a lány nem értette a Muszty–Dobay–könyv táblázatait. (Ez viszonylag gyakran előfordult.) A Zsolttól itt maradt gitár kapóra jött: Csabának továbbra se kellett az otthonit fölhoznia. Igaz, hogy ő már azt se használta, de legalább maradhatott a helyén, és nem kellett féltetni, hogy baja esik.

A történet olvasói közül néhányan talán most megállnak és elgondolkoznak azon, hogy de hát vajon szerette Csaba ezt a lányt, ha még a szépen festett és lakozott gitárját se volt hajlandó megosztani vele? Inkább elnézte, hogy szegény Bea azt a kopottas, rozoga ócskaságot pengesse, ami ráadásul rosszul is szólt? (Az „ócskaság” szót Zsolt apja bizonyára kihúzná a történetből.)

32

Igen, elnézte.

Lehet, hogy Csaba tényleg nem szerette annyira Beát. Ő viszont úgy gondolta, hogy de igenis nagyon szereti, és borzasztóan megviselte a szakítás. Később persze megvigasztalódott, ennek egy másik lány volt az oka, aki Zsolt életében jelentős szerepet játszott, a mi történetünkben azonban nem, mint ahogy Zsolt további barátnői, élettársai és feleségei sem. Ezért nem is nevezzük meg őket.

Ennek a történetnek ugyanis a gitár a főszereplője.

Meg a Facebook nevű internetes kapcsolatteremtő oldal, amelyen az immáron családapává érett Csaba egyszer csak fölfedezte Zsoltot.

Később valószínűleg megbánta, hogy bejelölte, sőt levelet írt hajdani barátjának. Amaz ugyanis néhány nap általános tartalmú üzengetést követően – mely során kölcsönösen kitudakolták egymás életét – megkérdezte tőle, hogy vissza tudná-e adni azt a bizonyos gitárt.

A kérdés feltevésének Zsolt apja volt az oka. Említettük, hogy egy költözés során feltűnt neki, hogy a gitár nincs a szekrény tetején. Hollétéről rögtön faggatni kezdte a család tagjait, mire Zsolt némi hímezés-hámozás után bevallotta, hogy ő azt bizony évekkal azelőtt kölcsönadta Csabának, még amikor zenekart akartak alapítani.

Nos, így Zsolt apja, azóta eltelt jó néhány esztendő, ideje hát vissza kérni. Na, nem mintha momentán bárki is játszani akart volna rajta. Viszont annak a gitárnak roppant magas eszmei értéke volt – legalábbis Zsolt apja szemében. Ő vásárolta, még akkor, amikor boldog-boldogtalan együtttest próbált összegrundolni. Igaz, hogy Zsolt apjának se jött össze a beatzenekar, továbbá ő se mondhatta el magáról, hogy gitárvirtuóz, de az az ütött-kopott, agyonkaristolt hangszer – mint azt Zsoltnak elmagyarázta – igen lényeges szerepet töltött be az ő ifjúkorában. Rengeteg emlék fűződött hozzá. Nem utolsósorban Zsolt anyjával is úgy ismerkedett meg, hogy egy KISZ-esten megvillantotta gitártudását, ami, bármennyire is halovány volt, ahhoz elegendőnek bizonyult, hogy Zsolt apja és anyja összeházasodjanak – némi túlzással Zsolt ennek a gitárnak köszönhette a létezését.

Zsolt innentől kezdve folyamatosan kapta a szemrehányásokat.

Hogy azt a gitárt miért adta oda bárkinek is az apja megkérdezése nélkül. Mindegy, hogy kölcsön, akkor is.

Egyáltalán hogy gondolta, hogy ő azt onnét leveheti.

Amikor az egy kincs. Családi ereklye. Pótolhatatlan darab.

Azonnal vissza kell szerezni.

Igen ám, de hogyan?

Zsolt kénytelen volt engedni az apja felszólításának, és átvillamosított Pestre, Csaba (ekkor még nem tudta, hogy hajdani) albérletéhez. Akkoriban még nem volt minden lakásban telefon. Csaba albérlete ezek közé tartozott. Mobiltelefonról pedig még csak igen kevesen hallottak.

Zsoltnak szembesülnie kellett azzal, hogy a földszinti, udvarra néző lakásban már nem Csaba lakott. Hanem egy morogva agglegény, aki nem olyan régen vásárolta az előző tulajdonostól. Korábbi albérlőkről semmit nem tudott, így hát azt se bírta megmondani, hogy Csaba most merre lakik. Különbösen meglehetősen fölindultan fogadta, hogy idegenek zaklatják.

Mindennek tetejébe Csabának nem csak a keresztnéve, de a vezetékneve is olyan, hogy oldalakat tölt meg a telefonkönyvben. Még akár ebben a párosításban is.

Zsoltnak fölmerült az ötlet, hogy amennyiben az apja nagyon köti az ebet a karóhoz, leutazik abba a kisvárosba, ahonnét Csaba elszármazott. Semmi mást nem tudott, csak a kisváros nevét, de úgy ítélte meg, hogy egy nem különösebben nagy településen lehet némi halovány esély Csaba (vagy a szülei) nyomára bukkanni. Legalábbis több, mintha Budapesten próbálkozna vele.

Az apja azonban nem kötötte az ebet a karóhoz, így Zsolt nem utazott sehova. Már mint abba a kisvárosba nem. A gitár ellenben nem merült feledésbe. Évekkel később is szóba került. Például akkor, amikor Zsolt apja a nagy közös családi ebéd alkalmával elmesélte, hogy ő annak idején mi mindent játszott el azon a hangszeren az akkor még nagyon-nagyon kicsi Zsoltnak. Ezeket az amúgy roppant könnyen megtanulható dalokat ő is elpengethette saját gyerekeinek. Persze, igen, vehetne egy gitárt. Na de az volna igazán gyönyörű, ha ugyanazon a régi darabon játszana, amelyen az apja is! A gitár ily módon nemzedékeket fűzne össze és erősíthetné a családi kötelékeket.

Amennyiben Zsolt annak idején nem adta volna oda az egyik haverjának.

Zsolt ilyenkor mindig hallgatott. Hol bűnbánóan, hol megszegyenülten, hol dühösen. S egyre kisebb kedve volt a családi ebédhez.

De hát a történetben megjelent a Facebook, ez a csodálatos virtuális kávéház, és Csaba váratlanul ráakadt Zsoltra. Aki először alig akart hinni a szemének, utána nagyon megörült, majd úgy döntött, mégse illendő ajtóstul berontania, és tapintatosan csak pár nap elteltével, azt követően, hogy kellően kilelkesezték magukat az egymásra találásukon, kérdezte meg, hogy hol van az a bizonyos gitár.

Hol is?

Csabánál biztos nincs.

Az történt ugyanis, hogy Bea szintén feladta a vele való kísérletezést.

Ő is rájött arra, hogy hiába Csaba akkordmutogatása, meg a Muszty–

34 Dobay, meg a gitározást okító számítógépes programok, soha nem lesz belőle a hangszer virtuóza. Márpedig Bea azon a véleményen volt, hogy amennyiben az ember nem képes valamiből kihozni a maximumot, akkor azzal nem érdemes foglalkoznia. Nem mellesleg Beának ez a hozzáállása, avagy életfelfogása vezetett a Csabával való szakításhoz. De ez nem tartozik szorosán a történetünkhöz. Legfőljebb annyiban, hogy Bea egy idő után odaadta a gitárt a vidéken élő és óvónőnek készülő húgának. Elvégre egy óvónőnek nem árt, ha el tud pengetni néhány gyerekdalt.

A problémát az okozta, hogy ez még azelőtt történt, hogy Bea és Csaba szakítottak. A gitár Bea Klári nevű húgánál maradt. Vidéken.

Erre később Csaba is rájött, ám nem törődött vele. Úgy gondolta, neki nem kell az a gitár (s nem csak azért nem, mert van helyette a szülei lakásában egy szépre festett és lakozott), Zsolttal soha a büdös életben nem fog többet találkozni, tehát tökmindegy, hogy hol van az a hangszer.

Tévedett.

„Megvan még a gitár? Visszaadhatnád.”

Úgy hangzott ez a rövidke Facebook-üzenet, akár egy vádirat.

Csaba alapvetően lelkiismeretes fiú, illetve most már férfi, így hát mielőtt válaszolt volna Zsoltnak, nekiállt megkeresni Beát. Ez a mai világban, az internet és a Facebook korában nem nagy ügy. Csak be kell pötyögni pár adatot, utána kicsit szűkíteni kell a kört, és máris ott van az illető.

Jelen esetben Bea. Aki először azt állította, hogy nem nagyon emlékszik Csabára, ami természetesen nem volt igaz. Az viszont igen, hogy még csak nem is derengett neki a gitár. Viszont ő most New Yorkban él, tehát végképp nem tud utánanézni ennek, Zsolt legyen szíves kérdezze meg a húgát, Klárit, megtalálja az ő, azaz Bea ismerősei között, ugyancsak a Facebookon. Egyébként – így Bea – milyen klassz, hogy így összefutottak, nézte a fotókat, aranyosak Csaba gyerekei.

Csaba is megnézte Bea fotóit, és úgy találta, hogy nagy kár, hogy annak idején nem tudta magából kihozni a maximumot. De hát ez a hajó már elúszott, Bea jelenleg a óceán túlsó partján boldogítja az ottaniakat, neki pedig be kell érnie azzal, ami odahaza van.

Igen, tényleg ott volt Klári Bea ismerősei között, óvónőként, ugyanott, vidéken, ahol annak idején lakott, és ahova annak idején a gitár elkerült. Csaba ennek nagyon megörült, ám öröme nem sokáig tartott. Két nappal a levele elküldése után Klári azt válaszolta, hogy tényleg volt idő, amikor gitározgatott, de már azt se tudja, mikor volt utoljára ilyesmi a kezében, arról

meg végképp fogalma sincs, hogy az a hangszer merre van, az is lehet, hogy a férje magával vitte, amikor lelépett otthonról. A volt férje ugyanis nagy zenebuzi. Egyébként pedig nem igazán tudja Csabáról, hogy kicsoda-micsoda, vele kapcsolatosan végképp nem emlékszik semmire.

Szó szerint azt írta Klári a volt férjéről, hogy nagy zenebuzi. 35

Csaba megnézte Klári fotóit, s arra a megállapításra jutott, hogy a kinti levegő talán másként hat az emberre, mint az itteni. Legalábbis Bea és Klári esetében ez így történhetett. Zongorázni lehetett volna a különbséget. Mintha nem is testvérek lennének.

A következő üzenetben Csaba megkérdezte Kláritól, hogy nem nézné-e meg mégis alaposabban otthon. Hátha a zenebuzi volt férj (az első jelzőt nem írta le) mégse vitte magával a gitárt.

Klári jó darabig nem válaszolt.

Újabb két nap elteltével Csaba arról írt Klárinak üzenetet, hogy esetleg nem kérdezné meg a férjét, hogy nála van-e a gitár.

Erre szinte azonnal válasz érkezett. Klári kikérte magának a zaklatást, és fölháborodottan visszautasította még a lehetőségét is annak, hogy a volt férjével a gyerektartási díjon és az időnkénti látogatásán kívül bármiről is tárgyaljon. Egyáltalán, hogy képzeletben azt Csaba, hogy ilyen otrombán és tapintatlanul, jószereivel ismeretlenül belegázol mások életébe.

Csaba azt felelte, hogy neki esze ágában se volt bármibe is belegázolni, mindenesetre elnézést kér, és azt javasolja, hogy Klári adja meg a volt férje nevét, és ő majd fölveszi vele a kapcsolatot. Ezt az üzenetet azonban Klári már nem kapta meg, ő ugyanis időközben letiltotta Csabát, aki innentől kezdve nemhogy üzenetet nem küldhetett neki, nem is láthatta többé Klárit a Facebookon.

Csaba beérkezett üzenetei között ellenben még sokáig ott villódzott Zsolt számonkérése:

„Megvan még a gitár? Visszaadhatnád.”

„Hiába zseniális találmányok, se a Facebook, se az internet nem oldja meg az évtizedek óta magunk előtt görgött problémákat” – ezt a meglehetősen keserű (és valljuk be: legalább annyira lapos) bölcsességet osztotta meg Csaba később virtuális módon Facebookos ismerőseivel. Sajnos akinek szánta, mármint Zsolt, nem láthatta. Ő ugyanis ekkorra törölte Csabát az ismerősei közül.